

Gioer Syllabus

**Masorti Joodse Gemeente Beth Shoshanna
Deventer**

© Masorti Joodse Gemeente Beth Shoshanna

Versiebeheer

Versie 1	April 2016
Versie 2	Mei 2016
Versie 3	Januari 2019

Inhoud

Versiebeheer

Inleiding

De procedure

1. Gesprek
2. Heicharoet
3. Bakasja
4. Gioerprocedure
  - a. Wat kost het
  - b. Wat wordt er in het kort van je verwacht
  - c. Onderwerpen van kennis
  - d. Jodendom thuis en in relatie met anderen
5. De finale

Bronnen bij zelfstudie

Voorbeeldvragen Gioertest

INLEIDING

De vraag wie Jood is, is een vraag die velen al eeuwenlang bezighoudt. In Tenach gaat het Jodendom over via de patriarchale lijn. Later is het door rabbijnen veranderd naar de matriarchale lijn. Ook het Masorti Beth Din (Joodse rechtbank) in Londen staat achter deze definitie. Voor Jood-zijn is dus van belang of je via de vrouwelijke lijn tot het Joodse volk behoort, dan wel bij een Beth Din dat door Masorti wordt erkend bent uitgekomen. Jodendom is naast een religie, ook een cultuur en een volk.

Als je een sterke drang hebt om Jood te worden moet dit gebeuren via een zogenaamde gioerprocedure. Je moet er dan op rekenen dat je leven op z'n kop wordt gezet. Het Jodendom heeft geen bekeringsdrang, de rabbijnen zullen proberen je ervan af te houden. Het Jodendom is namelijk een tolerante religie die niet pretendeert dat iedereen Joods moet worden om een goed mens te zijn en 'gered' te worden. Het is voor rabbijnen dus helemaal niet nodig dat niet-Joden Joods worden. Voor een orthodoxe rabbijn gaat het zelfs nog een stapje verder. In Torah wordt het volk meerdere malen gewaarschuwd dat als men zich niet aan de mitswot houdt, er rampen kunnen volgen. Het is voor orthodoxe rabbijnen dus al problematisch genoeg dat veel halachische Joden zich niet aan de mitswot houden. Als een bekeerling die via een Beth Din Joods is geworden zich toch niet aan de mitswot blijkt te houden (bijvoorbeeld als de omstandigheden voor Joden moeilijk worden in tijden van vervolging), zal dit volgens een orthodoxe rabbijn alleen maar meer ellende en risico voor het Joodse volk opleveren. Vandaar dat een orthodox Beth Din zoveel mogelijk zekerheid wil krijgen dat de proseliet (bekeerling) echt gemotiveerd is om een volledig Joods leven te leiden en te blijven leiden.

Maar een proseliet kan ook juist te ver doorslaan, wat óók een reden tot aarzeling is bij rabbijnen. Sommigen bekeerlingen kunnen zo fanatiek Joods worden, dat zij andere Joden gaan bekritisieren.

Rabbijnen maken vaak onderscheid tussen gerechtvaardigde en ongerechtvaardigde motieven. Jood worden omdat je naar Israel wilt emigreren, wordt niet als een goed motief gezien. Wel de oprechte wens om volgens de Torah te leven. De gioer-procedure is er dan ook op gericht alleen de echte volhouders toe te laten. Voor mensen met een Joodse vader (die dit ook aan kunnen tonen) gelden over het algemeen soepeler eisen, omdat het al duidelijk is waar de motivatie vandaan komt.

Wanneer je eenmaal bent toegelaten en gioer hebt gedaan voor het Masorti Beth Din, zal de Masorti wereld en de Liberaal Joodse wereld (bestaande uit vier miljoen Joden in meer dan vijftig landen) je als Jood erkennen, maar de orthodoxie niet.

Als je Joods wilt worden, ofwel gioer wilt doen, is de belangrijkste vraag dus: waarom? De rabbijnen van het Beth Din zullen willen weten wat het voor jou *echt belangrijk* maakt om Joods te worden; ze zullen zich afvragen of het werkelijk nodig is. Het is een grote stap die je wilt zetten. Joods zijn meer is dan alleen maar iets geloven, of alleen naar sjoel komen en meedoen met de dienst. Er een hoop kennis vereist om Joods te worden en je moet als man

bovendien een brit mila ondergaan. Joods zijn beïnvloedt je hele leven, de invulling van je week, je jaar, maar ook je relatie met anderen. Je kunt er vrienden door verliezen, of het compliceert je positie binnen je familie, de relatie met je eventuele kinderen. Je krijgt te maken met antisemitisme, persoonlijk of algemeen.

Joods worden is dus niet iets waar je zomaar in een opwelling voor kunt kiezen en het is een keus voor de rest van je leven. De rabbijnen willen er daarom helemaal zeker van zijn dat je het werkelijk meent, dat je het aan kunt. Joods worden is een lang proces, het kan vele jaren duren voordat je door een Beth Din geaccepteerd wordt. Dit is bij een Masorti Beth Din niet anders.

DE PROCEDURE

1. Gesprek

Als je enkele keren bij Beth Shoshanna in sjoel bent geweest, volgt er een gesprek met iemand van het bestuur of een gedelegeerde. In dat gesprek wordt je gevraagd of en waarom je serieus onderzoekt of het Jodendom je weg is en of je overweegt in de toekomst gioer te willen doen. Als dat het geval is en de gedelegeerde het ermee eens is, dien je de zg. "Gerus Guide" op internet te bestellen en grondig te lezen. Daarna volgt er weer een gesprek over jouw persoonlijke opvattingen over dit stappenplan om Joods te worden. Indien de uitkomst van dat gesprek positief is, wordt je toegelaten tot de zogenaamde heicharoet (kennismakingsperiode), wat betekent dat je uitgenodigd bent om vaker te komen.

2. Heicharoet

Gedurende de heicharoet is het de bedoeling dat je naar sjoel komt als er een dienst of een andere activiteit is, dat je de misjtatfiem (deelnemers) aan de kille enigszins leert kennen, dat je ook de minhagiem (gebruiken) van de kille leert kennen en eraan meedoet, dat je je inzet voor het reilen en zeilen van de kille, dat je je verder verdiept in het jodendom en je kennis dus uitbreidt, zodat je kunt onderzoeken of het Jodendom en Beth Shoshanna echt bij jou passen. Omgekeerd willen de misjtatfiem aan de kille jou ook leren kennen en kijken of je bij Beth Shoshanna past, omdat ze uiteindelijk een stem hebben in je toelating tot de gioerprocedure.

Tijdens de heicharoet wordt ook van je verwacht dat je killes van alle denominaties in Nederland bezoekt, zodat je kunt beoordelen of je inderdaad bij Masorti én Beth Shoshanna gioer wilt doen. De heicharoet duurt minstens een jaar. Tijdens de heicharoet kun je nog geen mitswes in de dienst krijgen, maar je betaalt wel mee aan de huur van de sjoel zoals de misjtatfiem dat ook doen. Die bijdrage bedraagt €150,- per volwassene per jaar en maximaal €300,- per gezin. Kinderen tot 21 jaar betalen niet.

Je hebt een **basisboekenset** nodig om te kunnen participeren, bestaande uit:

- een orthodoxe sidoer
- een liberale sidoer
- een bensjboekje
- een choemasj en Tanach
- een machzor voor de Hoge Feestdagen
- een hagada

De meeste van deze boeken zijn te koop bij Sja'ar, de Wizo, etc.

Voor de theoretische verdieping raden we in eerste instantie (minstens) de volgende boeken aan tijdens de heicharoet:

- *Gerus Guide* door Rabbi Aryeh Moshen, te bestellen op internet (Google op Gerus Guide, reeds aangeschaft vlak vóór de start van de heicharoet)
- *Jodendom voor beginners* van Lou Everts. In dit boek worden al heel wat termen, gebruiken en rituelen uitgelegd.
- *Wegwijs in het Jodendom* door Chaim Pearl en Reuben Bookes
- *Joods leven, voor alles is een tijd* van Harry Gersh. In dit boek wordt de Joodse levenscyclus uitgelegd.

3. Bakasja

Als je na een jaar beslist dat het Jodendom inderdaad voor jou de weg is, volgt na de heicharoet de bakasja (aanvraag voor gioer). Je kunt die aanvraag pas doen als je minstens een jaar bij Beth Shoshanna actief hebt geparticipeerd. Op de website vind je een formulier met de titel *Bakasja*. Print het, vul het in en geef/stuur het aan de gedelegeerde of het bestuur. Dit formulier moet begeleid worden door een Engelse motivatiebrief. De reden dat de brief in het Engels moet worden geschreven, is dat het Beth Din in Londen zetelt. Je wordt vervolgens uitgenodigd om een uitvoerige en pittige kennis-vragenlijst in te vullen zodat de gedelegeerde kan zien wat je niveau is. Een aantal basisvragen moet je daarvan in ieder geval correct beantwoorden. Van de andere vragen moet je een substantieel deel correct hebben. Een aantal voorbeeldvragen staat achterin deze syllabus. Verderop in deze syllabus staat ook een aantal bronnen die je kunt gebruiken bij je studie om deze vragen te kunnen beantwoorden.

Als je geslaagd bent voor deze test, wordt je aan de misjtatfiem voorgedragen. Bij de gioerprocedure gaat het er niet alleen om dat je Joods wilt leven, maar ook dat je je wilt aansluiten bij Masorti Joodse Gemeente Beth Shoshanna. Het is daarom ook belangrijk dat je je thuis voelt bij Beth Shoshanna en dat de kille zich thuisvoelt bij jou. In een voordracht vertel je daarom de misjtatfiem wat je motivatie is om Joods te worden en waarom je je wilt aansluiten bij Beth Shoshanna. Als de misjtatfiem je willen voordragen aan het Masorti Beth Din, volgt er eerst nog een gesprek met de gedelegeerde om je bij te staan. Misschien moet je brief bijvoorbeeld nog een beetje worden aangepast, heb je nog vragen of kun je andere hulp gebruiken.

De intensieve kennismaking met de kille heeft als voordeel dat, naast je eigen motivatiebrief, het bestuur namens de kille een aanbevelingsbrief voor jou kan schrijven en naar het Masorti Beth Din sturen. Zelf verstuur je je eigen brief met het aanmeldingsformulier.

Let op: het heeft geen zin op eigen houtje een brief aan het Beth Din te sturen, de kans dat je dan toegelaten wordt tot de procedure wordt is nihil.

Het kan zijn dat je nu nog een gesprek moet voeren met iemand van Masorti Nederland en/of een rabbijn van het Masorti Beth Din. Daarna beslist het Masorti Beth Din of je toegelaten wordt tot de gioerprocedure. Het kan een poos duren voordat je de uitspraak hoort.

4. Gioerprocedure

Als je bent toegelaten tot de gioerprocedure wordt er op basis van de resultaten van je vragenlijst-test samen met jou een Persoonlijk Ontwikkelingsplan (POP) maakt. In dit plan worden o.a. afspraken gemaakt over zelfstudie versus lessen en over de kosten die de procedure met zich meebrengt. Belangrijk is dat de kandidaat zich aan dit plan committeert. Soms zullen we lessen moeten geven, bijvoorbeeld over de sidoer en over het lezen van Ivriet, we zouden ook gebruik kunnen maken van gastdocenten. Vanaf dit moment begin je een portfolio bij te houden, waarin staat welke boeken je hebt gelezen, welke vaardigheden je jezelf hebt eigengemaakt etc. Bewaar deze portfolio goed, ook nadat je gioer geslaagd is want in Nederland wordt een geldige gioer niet altijd als zodanig erkend.

Wat kost het?

De kosten voor gioer bestaan uit de volgende onderdelen:

- Registratiekosten bij het Masorti Beth Din in Londen, indien je bent toegelaten tot de procedure (op dit moment £120,-)
- Een bijdrage aan de kille voor de moeite, lessen etc (in overleg)
- De reis naar Londen en het verblijf aldaar (als je er wilt overnachten)
- De reiskosten voor een eventuele begeleider vanuit Beth Shoshanna, indien je niet alleen wilt gaan, en iemand bereid is dat voor je te doen (werkelijke kosten)
- De kosten van de finale zitting van het Masorti Beth Din (op dit moment £240, inclusief gebruik van het mikwe)
- Eventuele kosten van een brit mila (ongeveer €400,- bij een besnijdeniskliniek)

Wat wordt er samenvattend van je verwacht

- Motivatie (Is het *echt belangrijk* voor jou om Joods te worden? Is er geen andere weg?)
- Actieve participatie in de kille (je komt naar alle diensten en andere activiteiten, zet je in, helpt mee met de klusjes etc)
- Aansluiting bij de kille (je verdiept je in de andere leden van de kille, maakt uitgebreider kennis)
- Joods leven thuis en buiten de deur (je huis wordt een Joods huis, met Joodse voorwerpen, Joodse gebruiken, je vertelt vrienden en familie waar je mee bezig bent, je leest het NIW en/of andere nieuwsbronnen die met Jodendom en Israel te maken hebben, misschien bezoek je Israel een keer)
- Vaardigheden thuis en in sjoel (je verdiept je in de sjoeldienst en in het lezen van Hebreeuws. Ook thuis kun je in het Hebreeuws kidoesj maken en de brooches zeggen)
- Kennis (op heel veel vlakken ga je je verdiepen, zie onder)

Onderwerpen van kennis

- Torah/Tanach/Talmoed (opbouw, namen van de boeken in Torah etc,)
- Feestdagen (welke en wanneer en hoe vier je ze)

- Sjoeldienst (je moet volledig kunnen participeren, de sjoel begrijpen, eruit kunnen lezen, de termen kennen etc.)
- Levenscyclus/Dagelijks jodendom (zie hieronder voor meer informatie)
- Joodse geschiedenis (Tenach tot nu)
- Joodse wereld en Joods Nederland (welke Joodse stromingen zijn er wereldwijd en in Nederland, welke belangrijke organisaties zijn er waarin Joden participeren, wat zijn de bestuursorganen etc)
- Antisemitisme (behalve kennis ervan, ook manieren ontwikkelen om je ertegen te wapenen)
- Israël (ontstaansgeschiedenis van de staat Israël, globale topografie, belangrijke bedrijven, kranten etc)
- Z'mirot (je moet kunnen zingen en mee kunnen zingen met de gebruikelijke z'mirot die in en naast de dienst worden gezongen)
- Andere liederen (zoals voor de feestdagen, volksmuziek)

Jodendom thuis en in relatie met anderen

Joods zijn betekent meer dan alleen naar sjoel gaan. Een groot deel van het Jodendom beleef je thuis en in relatie met anderen. Daarom is het belangrijk om na te denken over de volgende vragen:

- Wat betekent het voor je om Joods te zijn?
- Welke Joodse voorwerpen heb je in huis of zou je graag in huis willen hebben?
- Heb je een Joodse kalender of agenda (loeach)?
- Hoe ziet je keuken eruit en wat eet je wel en niet?
- Weet je of kun je vinden welk voedsel koosjer is en welk treife?
- Hoe vier je sjabbat en andere feestdagen thuis?
- Ben je in staat de sjabbesbrooches in het Hebreeuws te zeggen? Heb je kidoesjwijn in huis? Bak je challes of weet je waar je ze kunt kopen?
- Wat betekent sjabbat voor je? Wat doe je wel en wat niet?
- Wat doe je als je in een restaurant of bij vrienden gaat eten?
- Als het aan de orde is, heb je nagedacht over de manier waarop je een choepa zou willen vieren en hoe zou je je lewaja willen?
- Hoe stel je je op tegenover anderen zoals vrienden en familie die misschien moeten wennen aan de nieuwe weg die je hebt ingeslagen?
- Hoe ga je om met christelijke feestdagen zoals Kerstmis en Pasen?
- Wat betekent het land Israël voor je?
- Volg je het nieuws met betrekking tot Israël en de Joodse wereld?
- Hoe ga je om met antisemitisme? Het is belangrijk daar iets over te weten en erover na te denken want helaas zul je er waarschijnlijk mee geconfronteerd worden.

5. De finale

Gedurende je gioerprocedure houdt je mentor voortdurend vinger aan de pols, heeft gesprekken met je, kijkt hoe ver je bent, komt op huisbezoek, gaat in de dienst af en toe

naast je zitten om te kijken of je kunt participeren met een Hebreeuwse sidoer etc. Als je na een of twee jaar gereed bent om de kennistest nogmaals te maken en de gedelegeerde het daarmee eens is, doe je hem nogmaals. Als je deze met goed gevolg hebt afgelegd beslist de kille of je gereed bent voor je gioer. Is dat het geval, dan draagt de kille je voor bij het Beth Din. Het kan zijn dat je nu nog een gesprek moet voeren met iemand van Masorti Nederland en/of een rabbijn van het Masorti Beth Din. Daarna beslist het Masorti Beth Din of je uitgenodigd wordt om voor het Beth Din te verschijnen om gioer te doen.

Voordat je naar Londen gaat moet je als man zorgen dat je hier in Nederland besneden bent (door een arts, er zijn zelfs besnijdenisklinieken). Dit moet je ruim van tevoren doen, omdat je na de operatie moet herstellen voordat je in het mikwe mag.

Het Beth Din bestaat uit minstens 3 Masorti rabbijnen, van wie één de zg. Av Beth Din is (het hoofd van het Beth Din). Ze zullen je vragen gaan stellen over je motivatie, je kennis, vaardigheden, je Joodse leven. Je mentor gaat met je mee naar het Beth Din om het proces te begeleiden. Onze veeleisende, jarenlange procedure heeft tot doel deze zitting voor jou succesvol te maken, zodat je dus na afloop te horen zult krijgen dat je officieel tot Jood bent verklaard. Dezelfde dag nog ga je in het mikwe, waar je speciale brooches zegt voordat je je naakt volledig onderdompelt. Ook hier zullen we je goed op voorbereiden. Als vrouw dien je niet in de 7 dagen voorafgaand aan het mikwe ongesteld te zijn geweest.

Omdat je als man al besneden bent in Nederland, zal de mitswa van de brit mila alsnog symbolisch worden uitgevoerd d.m.v. de zogenaamde *hatafat dam*, een klein prikje in de penis waardoor er een beetje bloed vloeit.

Na terugkomst van deze bijzondere gebeurtenis zal bij de eerstvolgende dienst van Beth Shoshanna jouw toetreding worden gevierd door een feestelijke eerste aliyah, je eerste mitswe in een sjoeldienst. Als je een man bent, vergeet dan dus niet om vóór deze dienst een talliet aan te schaffen.

BRONNEN BIJ ZELFSTUDIE

De lijst hieronder is een lijst met voorbeelden. Deze lijst beoogt slechts een handwijzer te zijn. Je hoeft niet al deze boeken gelezen te hebben en je kunt natuurlijk ook andere bronnen gebruiken. Er zijn zeer veel goede boeken over het Jodendom geschreven. We hebben geprobeerd zoveel mogelijk Nederlandstalige boeken op de lijst te zetten.

Torah/Tanach

Voorbeeldbronnen:

- Torah
- Tanach (hierin staat de brontekst in het Hebreeuws, maar de Nederlandse vertaling is helaas niet letterlijk)
- De Naardense Bijbel (dit is wel een goede letterlijke vertaling van de Hebreeuwse Tanach, maar het Hebreeuws staat er helaas niet bij)
- Kitsoer Sjoelchan Aroech (NL versie)
- *Een Toracommentaar voor onze tijd* (3 delen) door Harvey J. Fields
- *Wat na de Tora kwam* van R.C. Musaph-Andriessse

Feestdagen (welke en wanneer en hoe vier je ze)

Voorbeeldbronnen:

- *Jodendom voor beginners* van Lou Everts.
- *Wegwijs in het Jodendom* door Chaim Pearl en Reuben Bookes
- Een hagada

Sjoeldienst

Voorbeeldbronnen:

- Orthodoxe of liberale sidoer, te koop bij www.jadachat.nl of giftshop.wizo.nl/nik en www.sjaar.nl
- Machzor, gebeden voor Rosj Hasjana en Jom Kipoer, te koop op www.sjaar.nl
- Bensjboekje, te koop bij www.sjaar.nl
- *De Sidoer Uitgelegd*, door Joel Lurie Grishaver, te koop bij www.sjaar.nl
- *Een ondeckingsreis door de sidoer*, door Tom A. Fürstenberg, te vinden op de BS site

Levenscyclus/Dagelijks jodendom

Voorbeeldbronnen:

- *Joods leven, voor alles is een tijd* van Harry Gersh.
- *De Joodse keuken* door Claudia Roden

Geschiedenis

Voorbeeldbronnen:

- *De geschiedenis van de Joden* door Simon Schama
- *Omzwervingen* door Chaim Potok

- *Historische atlas van het Jodendom* door Dr. Ian Barnes en Josephine Bacon
- *Inleiding in de Joodse Geschiedenis* door Seymour Rossell te koop op www.sjaar.nl
- *Het Achterhuis* door Anne Frank
- *De weg uit het getto* door Michael Goldfarb
- *Canon van 700 jaar Joods Nederlands* door Tirtsah Levie Bernfeld & Bart Wallet

Joodse wereld en Joods Nederland

Voorbeeldbronnen:

- Nieuw Israëlitisch Weekblad
- Ha'arets
- Joodse/Israëlitische nieuwssites en nieuwsbrieven
- *Altijd mazzel, een wereldreis langs joodse gemeenschappen*, door Maurice Swirc
- *Pluriformiteit van het Jodendom*, op basis van een tekst van Prof. Rabbi Ahron Daum, te vinden op de BS-site

Antisemitisme

Voorbeeldbronnen:

- Vijftig vragen over antisemitisme, een uitgave van de Anne Frank Stichting
- *Joden-haat en Zion's-Haat, een drama in vijf bedrijven* door Prof. Dr. H.M. van Praag
- *In Gods naam, de katholieke kerk en de jodenvervolging* door David I. Kertzer
- *Is dit een mens* van Primo Levi (en andere boeken van Primo Levi)

Israel

Voorbeeldbronnen:

- Ha'arets
- <http://www.cidi.nl/webshop/> Op deze site staan meerdere boeken over het Israelisch-Palestijns conflict

Hebreeuws lezen:

Voorbeeldbronnen:

- *Hoi ik lees Ivriet*, lesmethode voor beginners te vinden op http://www.rimon-ijloc.nl/p/pages/a04_oudersDetail.php?story_id=151

Z'mirot en andere Joodse liederen

Voorbeeldbronnen:

- BS-site, onder 'Documenten en Liedjes'
- BENSJboekje
- www.hebrewsongs.com
- *Complete Jewish Songbook, The Definitive Collection of Jewish Songs*
- Muziekbibliotheek van het Levisson instituut, www.levisson.nl

VOORBEELDVRAGEN GIOERTEST

1. Wat is de Kitsoer Sjoelchan Aroech en wie schreef deze?
2. Wat zijn de 4 symbolen die we op soekot gebruiken en hoe sjokkel je daarmee?
3. Welke 4 structuren van brachot zijn er en hoe herken je deze?
4. Uit welk verhaal in Torah is het minjan afgeleid?
5. Hoe luidt het sjehechejanoe (fonetisch) en wanneer zeg je dat?
6. Welke eigenschappen hebben kosjere dieren?
7. Wie was de Rasjbi en wat at hij in z'n onderduikperiode?
8. Noem tenminste 3 chassidische stromingen
9. Aan welke landen grenst Israel?
10. Wat is in Nederland het CJO?
11. Transcribeer deze tekst. Waar staat hij in de sidoer?

צַדִּיק בְּתַמָּר יִפְרֹחַ, כְּאֶרֶז בְּלִבְנוֹן יִשְׁגֶּה.

© Masorti Joodse Gemeente Beth Shoshanna